

Uchwała Nr XXXV/269/2017

Rady Miejskiej Gminy Skoki

z dnia 19 grudnia 2017r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na 2018r.

Na podstawie art. 18 ust.2 punkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017r. poz.1875) oraz art.4¹ ust.1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 487) Rada Miejska Gminy Skoki uchwala co następuje;

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na rok 2018, stanowiący załącznik do Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Skokach.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki
Zbigniew Kujawa

Załącznik
do Uchwały nr XXXV/269/2017
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 19.12.2017r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2018

WPROWADZENIE – KONTEKST SPOŁECZNY

Jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych zarówno w skali lokalnej, regionalnej, jak i całego kraju jest problem nadużywania alkoholu oraz picia napojów alkoholowych w sposób powodujący nieodwracalne negatywne skutki zdrowotne. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. W grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub ze szkodami dla zdrowia.

Przemiany społeczno – gospodarcze i związana z tym kumulacja potrzeb zapewniających godną egzystencję i samorealizację, idąca w parze z brakiem środków, zasobów czy czasu umożliwiających ich zaspokojenie, przyczyniają się do nasilenia frustracji, których skutki łagodzone są m.in. poprzez nadużywanie alkoholu. Stał się on też nieodłącznym elementem spotkań rodzinnych, towarzyskich a nawet zawodowych. Osoby sięgające po alkohol oczekują od niego korzyści np. w postaci poprawy samopoczucia, ucieczki od kłopotów, powiększenia grona znajomych.

Więcej niż połowa alkoholu spożywana jest w Polsce przez ludzi w wieku 25-44 lata, w tym głównie mężczyzn w okresie największej aktywności zawodowej. Konsumpcja alkoholu w naszym kraju plasuje się na poziomie ok. 11 litrów 100% alkoholu na mieszkańca powyżej 15 roku życia.

W ostatnich latach zwiększyła się sprzedaż piwa, a niska cena tego artykułu powoduje, że wzrosło na niego zapotrzebowanie, szczególnie wśród młodzieży. Od paru lat dostrzega się kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym dzieci oraz młodzieży. Dom rodzinny niewystarczająco wspiera emocjonalnie, co powoduje, że osamotnieni młodzi ludzie szukają wsparcia wśród często destruktywnych grup rówieśniczych. Pogłębiający się kryzys wartości lub nawet brak odpowiedniej ich hierarchii powoduje ucieczkę w antywartości, szukanie substytutów powodujących chwilowe zadowolenie i ucieczkę od problemów. Do tego dochodzi niski poziom kulturowy, nieumiejętność wykorzystania wolnego czasu, brak zainteresowań i hobby. Powoduje to nudę i potrzebę szybkiego wyrwania się z niej. Pojawiają się w związku z tym zachowania na granicy patologii, zagrażające zdrowemu stylowi życia i prowadzące do groźnych uzależnień. Ogólnokrajowe badania pokazują rosnące tendencje w postawach zagrażających zdrowiu, rośnie też liczba osób nadużywających narkotyków, alkoholu, popełniających czyny niezgodne z prawem, a związane z przemocą. Demoralizacja wiąże się ze wzrostem liczby nieletnich nadużywających alkoholu. W tych zachowaniach zauważa się, niestety, przewagę dziewcząt. Rocznie policja notuje 20 tys. nowych przypadków demoralizacji

wśród dzieci i młodzieży. Pojawia się więcej przestępstw dokonywanych przez osoby poniżej 13 roku życia i nierzadko pod wpływem narkotyków lub alkoholu.

Konsekwencje jakie niesie ze sobą spożywanie alkoholu przez młodych ludzi mogą być odczuwalne w całym ich późniejszym dorosłym życiu. Może on poważnie uszkodzić procesy rozwojowe powodując zaburzenia emocjonalności, zdolności uczenia się, prowadzić do zmian w osobowości, zwiększać ryzyko wypadków, zachorowań i śmierci.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ nie tylko na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin. Wiąże się też z popełnianiem czynów niezgodnych z prawem m. in. z nietrzeźwością kierowców, przemocą w rodzinie, przemocą w środowisku lokalnym, przemocą rówieśniczą w szkołach, zakłócaniem ładu i porządku publicznego.

Wraz ze spadkiem liczby abstynentów, wzrasta częstość picia oraz ilość jednorazowo wypijanego alkoholu.

Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu wśród młodzieży, znacznego obniżenia się wieku inicjacji alkoholowej, przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez młodych ludzi, ponadto silne powiązanie problematyki związanej z nadużywaniem alkoholu z problematyką dotyczącą przemocy w rodzinie, czy zagadnieniami związanymi z chorobami i szkodami społecznymi wywołanymi alkoholem, ukierunkowuje działania samorządów terytorialnych w stronę profilaktyki związanej z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także osobom doświadczającym przemocy domowej.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 487 ze zm.). Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi samorządy gmin wykonują zgodnie z art. 4¹ tejże ustawy w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które uwzględniają też założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Przedstawia on zadania własne gminy wynikające z powyższej ustawy oraz wybrane zadania związanej z nią w dużej mierze ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Określa w szczególności: działania wychowawcze, psychospołeczne, informacyjne, wspierające i pomocowe podejmowane wobec osób uzależnionych i ich rodzin, a także tych, które doświadczają przemocy domowej oraz działania z zakresu szeroko pojętej profilaktyki społecznej.

Zadaniem samorządów terytorialnych jest przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą m.in.: pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, przynależność do grupy społecznej propagującej prozdrowotną i prospołeczną hierarchię wartości.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy 2018 w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Skoki w dziale 851- ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, pozyskiwanych z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Może być zasilany m.in. dotacjami z zewnątrz lub darowiznami sponsorów.

Za prawidłową koordynację zadań wynikających z programu odpowiada wyznaczony przez Burmistrza:

- 1) Koordynator ds. Uzależnień.

DIAGNOZA PROBLEMU

Dostępna statystyka dotycząca spożycia alkoholu, wzorów konsumpcji oraz działań podejmowanych na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym nie jest kompletna i nie pozwala na precyzyjne określenie liczby osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem.

Poszczególne usługi i świadczenia udzielane przez różne podmioty nie dają rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska i faktycznych barierach oraz ograniczeniach w dostępności do poszczególnych usług, świadczeń, programów terapeutycznych i programów redukcji szkód a sumowanie osób i oferowanych pojedynczo świadczeń na podstawie informacji od poszczególnych podmiotów, nie daje pewności, że beneficjenci tych zadań nie są wykazywani wielokrotnie.

Według krajowych danych, populacje osób, u których występują różne kategorie problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu przedstawiają się następująco (dane szacunkowe wg PARPA):

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

Opierając się na powyższych wynikach analiz należy stwierdzić, że na terenie Miasta i Gminy Skoki żyje około 200 osób cierpiących z powodu choroby alkoholowej. Blisko 400 osób to dorosłe osoby współuzależnione. Podobną liczbę stanowią dzieci żyjące w rodzinach dotkniętych alkoholizmem. Średnio 700 osób pije w sposób szkodliwy dla zdrowia. Wynika z tego, że około 1.700 osób należy do grupy tzw. ryzyka i wymaga podejmowania przez samorząd terytorialny odpowiednich wobec nich działań oraz wytyczania strategii, które będą zwiększać niesienie pomocy psychospołecznej, prawnej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej oraz strategii profilaktycznych.

Zmiany w funkcjonowaniu jednego członka rodziny mają wpływ na wszystkich pozostałych, wywołując u nich zaburzenia zdrowotne i emocjonalne występujące z różnym nasileniem, nazywane współuzależnieniem. Nie jest ono chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Osoba współuzależniona koncentruje się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera i nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie.

Istotne z punktu trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny, gdyż w rodzinach, gdzie występuje problem z alkoholem żyje ok. 2 mln dzieci. Dzieci te żyją w stanie chronicznego stresu i napięcia, co związane jest z niezaspokajaniem przez rodziców ich podstawowych potrzeb. Doświadczają one wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnieniem ról rodzicielskich przez uzależnionych, bądź współuzależnionych rodziców. W związku z brakiem poczucia oparcia ze strony dorosłych, dzieci żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest więc jednym z priorytetowych zadań, które podejmowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018.

Natomiast z przeprowadzonej w roku 2013 przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wynika, że ankietowani mieszkańcy Gminy Skoki na drugim miejscu (po bezrobociu) podali alkoholizm jako najważniejszy problem dotyczący środowiska lokalnego. Trzecią pozycję zajmuje kryzys rodzinny, niejednokrotnie związany nie tylko z nadużywaniem alkoholu przez członków rodziny, ale i ze współwystępującą przemocą domową, a czwartą zubożenie społeczeństwa. W zakresie oceny poziomu rozpowszechnienia zjawiska picia alkoholu w środowisku lokalnym, mieszkańcy gminy skłaniają się ku stwierdzeniu, iż spożycie alkoholu jedynie nieznacznie się zmienia i mimo coraz powszechniejszej wiedzy na temat zagrożeń jakie niesie ze sobą choroba alkoholowa, sposób używania alkoholu pozostaje ten sam.

Deklaracje badanych mieszkańców Gminy Skoki dotyczące aktualnych zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu wskazują, że alkohol jest obecny w życiu badanych i to z niemałą częstotliwością.

Okazuje się bowiem, iż w ciągu ostatnich trzech tygodni picie alkoholu zadeklarowało 73% spośród 100 przebadanych dorosłych mieszkańców gminy, przy czym w ciągu ostatniego tygodnia – 37%. Wśród badanych było 3% abstynentów lub osób, które nie używałyby alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. 6% badanych deklarowało, że nie pije dłużej niż 3 miesiące. Ostatni kontakt z alkoholem w okresie od miesiąca do trzech zadeklarowało natomiast 17% dorosłych mieszkańców gminy. Wyniki otrzymane w badaniu dorosłych mieszkańców gminy są podobne do uzyskiwanych w badaniach ogólnopolskich.

Przyczyny tego stanu rzeczy można upatrywać w dużej dostępności napojów alkoholowych oraz społecznym przyzwoleniu na ich spożywanie.

Ze statystyki prowadzonej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach wynika, że w 2014 roku wystosowała 155 zaproszeń na swoje posiedzenia dla osób zgłaszanych jako pijących w sposób nałogowy czy szkodliwy oraz osób wypowiadających się w sprawach dotyczących sądowego zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. W roku 2015 liczba ta wynosiła 92 a w 2016 roku 104. Do końca listopada 2017 roku ogólna liczba zaproszeń na rozmowy z komisją wyniosła 111. Wśród osób zgłaszanych jako nadużywające alkoholu były osoby zgłaszane po raz pierwszy, takie wobec, których uzyskiwano informacje, że pomimo zastosowanego leczenia łamią abstynencję. Do końca listopada 2017 roku liczba nowych spraw, które wpłynęły do komisji wyniosła 33.

Wszystkie osoby mające problem alkoholowy, które stawiały się na wezwania, motywowano do podjęcia leczenia odwykowego, natomiast członków ich rodzin do wzięcia udziału w programach dla osób współuzależnionych czy grupach wsparcia. Do GKRPA oprócz wniosków składanych przez OPS i Policję wpływają wnioski z Prokuratury Rejonowej w Wągrowcu, od kuratorów sądowych, z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Wągrowcu, od członków rodzin osób uzależnionych oraz z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Skokach.

Osoby uzależnione kierowano na leczenie w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym, korzystały one też z pomocy psychologicznej udzielanej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym.

W roku 2014 Komisja wystąpiła z 10 wnioskami do Sądu Rejonowego w Wągrowcu o sądowe zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym oraz ustanowienie dozoru kuratorskiego na czas leczenia, w roku 2015 wniosków do sądu skierowano 4, w roku 2016 wniosków takich było 9, a do końca listopada 2017 roku wystosowano ich 5.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej wskazują na fakt, że przemoc często współwystępuje z problemem alkoholowym. Z informacji uzyskanych od sekretarza Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w roku 2014 w związku z procedurą Niebieskiej Karty prowadzono 20 spraw, w roku 2015 spraw było 14 (a założonych kart 20), w 2016 roku 20 spraw, a do listopada 2017 wpłynęły 32 karty.

Od kilku lat w znaczącym stopniu wzrasta liczba osób korzystających z indywidualnych porad i konsultacji udzielanych przez psychologów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym przeznaczonym dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej. Świadczy to o skali zjawiska oraz wzrastającej świadomości społeczeństwa i jego lepszej edukacji w zakresie problemów społecznych. W roku 2016 i 2017 w Punkcie zatrudnionych było dwóch psychologów, w tym jeden posiadający kwalifikacje instruktora terapii uzależnień.

Ze statystyk Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach wynika, że alkoholizm w większości przypadków nie jest główną przyczyną udzielania świadczeń przez OPS. Jego występowanie odnotowuje się wtórnie przy okazji innych problemów społecznych. Największy udział w strukturze udzielanej pomocy – ma pomoc udzielana z powodu bezrobocia. Nieco rzadziej, pomoc udzielana jest z powodu bezrobocia i długotrwałej choroby. Kolejnymi powodami przyznawanej pomocy są niepełnosprawność, bezradność opiekuńczo – wychowawcza. Wśród odbiorców pomocy społecznej są zarówno osoby bezrobotne, jak i pracujące (zwłaszcza dorywczo), co oznacza, iż fakt zatrudnienia nie chroni przed brakiem możliwości zabezpieczenia podstawowych potrzeb, a to prowadzi często do szukania ucieczki od problemów w sięganiu po używki.

W 2014 roku rodzin korzystających z pomocy OPS w Skokach było 400, w roku 2015 było ich 617, w roku 2016 było 361 a w pierwszym półroczu 2017 liczba ta wyniosła 306.

W związku z występowaniem problemu alkoholowego w roku 2014 udzielono pomocy 29 rodzinom, w tym 66 członkom tych rodzin, w 2015 roku 23 rodzinom i 47 członkom rodzin, w roku 2016 roku rodzin takich było 23 a członków rodzin 37, a w pierwszym półroczu 2017 roku były 23 rodziny i 47 członków rodzin.

Na świadczenia dla rodzin w związku z występowaniem problemu alkoholowego Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach wydatkował w 2014 roku 12.008,12-zł, w 2015 roku 6.837,00-zł, w 2016 roku 8.824,46,-zł a w pierwszym półroczu 2017 roku 7.417,89-zł.

W związku z występowaniem problemu przemocy domowej w roku 2014 udzielono pomocy 8 rodzinom i 35 członkom tych rodzin, w 2015 roku 9 rodzinom i 35 członkom rodzin, w 2016 roku 7 rodzinom i 21 członkom tych rodzin. W pierwszym półroczu 2017 roku rodzin takich było 10 a członków rodzin 31.

Na świadczenia dla rodzin w związku z występowaniem problemu przemocy w rodzinie Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach wydatkował w 2014 roku 2.346,50-zł, w 2015 roku 1.951,00-zł, w 2016 roku 5.705,50-zł a w pierwszym półroczu 2017 roku 5.918,34zł.

Statystyki policyjne wskazują na ciągle aktualny problem przypadków prowadzenia pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości oraz zakłócanie ładu i porządku publicznego przez pijane osoby, które niejednokrotnie wymagają umieszczenia ich do czasu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

Przeprowadzona w roku 2014 w ramach diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych ankieta (wśród 656 uczniów z klas V i VI Szkoły Podstawowej w Skokach, Szkoły Podstawowej w Jabłkowie z filiami w Lechlinie i Rejewcu oraz uczniów Gimnazjum nr 1 w Skokach) wykazała, że spora grupa, bo około 18% respondentów zadeklarowało swój kontakt z alkoholem.

Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wagarach (45%). W dyskotecie/pubie po raz pierwszy piło 29%, na wakacjach 15%. Pozostali uczniowie wskazali na inne niż wymienione w badaniu możliwości.

Większość z tych, którzy pili już alkohol, bo 83% wskazuje, że do pierwszego razu nikt ich nie namawiał, natomiast 17% doświadczyło nakłaniania do jego spożycia. Młodzi piją głównie dla towarzystwa (60% mających kontakt z alkoholem). 14% z pijących przyznaje się do sięgania po alkohol w chwilach smutku i złości, co może wskazywać na traktowanie przez nich alkoholu jak „leku na problemy” i małej umiejętności radzenia sobie ze stresem. Budujące jest to, że większość uczniów uważa, że alkohol nie pomaga w sytuacjach kryzysowych. Pozostali wskazują na inne przyczyny używania alkoholu a 8% pijących twierdzi, że pije z przyczajenia, choć ważne byłoby bliższe rozeznanie się w tym, jak to jest przez nich pojmowane. Młodzież najczęściej pije piwo i drinki, następnie wódkę. Najrzadziej sięga po wino.

Zdaniem 50% uczniów deklarujących kontakt z alkoholem, ich rodzice nie zdają sobie z tego faktu sprawy. Natomiast ci, którzy wiedzą, podejmują z dziećmi na ten temat rozmowy, są też rodzice, którzy surowo za picie alkoholu karzą. Jednakże niepokojące jest stwierdzenie 8% uczniów mających kontakt z alkoholem, że rodzice nie interesują się tym.

Młodzież wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu, ale 21 % uczniów przyznaje, że takiej wiedzy nie posiada.

W Gminie Skoki trzykrotnie przeprowadzono również badanie ankietowe wśród uczniów klas V szkół podstawowych oraz klas II gimnazjum pod nazwą „Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych”(w 2007, 2009 i 2017 roku). Podczas niego ankietowani określali swój stosunek do alkoholu, narkotyków i przemocy.

Wyniki wskazują na fakt, że w grupie wiekowej obejmującej dziewczęta i chłopców w wieku średnio 10-11 lat nie obserwuje się problemu alkoholowego ani nikotynowego. Postawy większości ankietowanych do spożywania alkoholu przez rówieśników i nich samych są właściwe. Większą swobodę w tym względzie pozostawiają dorosłym. Z wypowiedzi nieletnich wynika, że postawy rodziców w stosunku do spożywania alkoholu przez dzieci są również w większości prawidłowe.

Większy problem mieli ankietowani z problematyką przemocy, gdyż gro ankietowanych uznała, że są sytuacje kiedy jest ona dopuszczalna np. w kiedy inna osoba ich obraża, wyśmiewa lub zaczepia, obraża rodzinę, koleżanki lub kolegów.

W drugiej grupie wiekowej obejmującej młodzież z klas II gimnazjum problem był już bardziej skomplikowany. Uczniowie częściej deklarowali swój oraz rówieśników kontakt z używkami (w tym z alkoholem) oraz przyzwolenie rodziców na próby spożywania alkoholu. Odnosząc się jeszcze do powyższych danych diagnostycznych stwierdzić należy, że w perspektywie długoterminowej skuteczne rozwiązania problemów społecznych to takie, które pomogą m. in. w:

- poszukiwaniu pracy,
- leczeniu uzależnień i współuzależnienia,
- udzielaniu doradztwa i wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych,
- kontynuacji działań dotyczących profilaktyki szkolnej,
- zwiększeniu dostępności programów i działań edukacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci dotyczących problemów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy domowej i rówieśniczej, promujących zdrowy styl życia itp.,

- utrzymywaniu właściwych postaw wobec alkoholu tych uczniów, którzy nie podejmują prób picia,
- zmianie postaw wobec alkoholu tej części młodych ludzi, którzy mają za sobą inicjację alkoholową,
- przestrzeganiu ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Zadaniem dorosłych (rodziców, nauczycieli, przedstawicieli środowisk lokalnych) jest przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom uczniów, takim jak: zażywanie narkotyków, picie alkoholu, palenie papierosów, stosowanie przemocy itp. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą: pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzanie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej.

LOKALNA LISTA ZASOBÓW – PODMIOTY MOGĄCE UCZESTNICZYĆ W REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach.
3. Komisariat Policji w Skokach.
4. Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Skoki:
 - Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Skokach
 - Przedszkole Publiczne „Tęczowa Łąka” w Jabłkowie z oddziałami w Łosińcu i Rejowcu
 - Niepubliczne Przedszkole Artystyczne w Potrzebanowie
 - Niepubliczne Przedszkole Językowe „Akademia Rozwoju” w Skokach
 - Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach
 - Szkoła Podstawowa w Jabłkowie z filiami w Lechlinie i Rejowcu
 - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Antoniewie
5. Świetlica w Skokach i świetlice wiejskie działające na terenie Gminy.
6. Punkt Informacyjny – Konsultacyjny w Skokach.
7. FALCO - Przychodnia Medycyny Rodzinnej Marcin Sokół.
8. HIPOKRATES – Zespół Gabinetów Lekarza Rodzinnego.
9. Parafia rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Skokach.
10. Grupa samopomocowa AA „Mariola” w Skokach.
11. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
12. Biblioteka Publiczna w Skokach.
13. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.
14. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Skoki.
15. Szkoły Nauki Jazdy.

PRIORYTETOWE CELE WYZNACZAJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2018

1. Zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych piciem alkoholu oraz powiązanych z nim szkód związanych z przemocą w rodzinie.
2. Zapobieganie sięganiu po alkohol przez dzieci i młodzież.
3. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin należących do grup tzw. ryzyka.

4. Zwiększenie oferty działań promujących zdrowy styl życia wśród społeczności lokalnej.
5. Zwiększenie wiedzy mieszkańców Miasta i Gminy Skoki na temat szkodliwości alkoholu i innych środków psychoaktywnych, a także na temat problemu przemocy domowej.
6. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Skoki.

SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU

- I. **Zadania w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielania im pomocy psychospołecznej oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych piciem alkoholu**
 1. Kontynuowanie współpracy z Ośrodkami Zdrowia „Falco” i „Hipokrates” w zakresie motywowania osób uzależnionych do leczenia odwykowego i zmniejszania szkód zdrowotnych spowodowanych piciem alkoholu oraz kierowania ich na leczenie odwykowe.
 2. Kontynuowanie współpracy z Poradniami Leczenia Uzależnień w Wągrowcu i Poznaniu.
 3. Prowadzenie współpracy z Sądem Rejonowym w Wągrowcu w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe.
Finansowanie przewidzianych w tym zakresie opłat sądowych na wnioski kierowane do Sądu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach oraz opłat za przeprowadzanie badań i wydawanie opinii przez biegłych sądowych.
 4. Prowadzenie współpracy z Prokuraturą Rejonową w Wągrowcu, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Komisariatem Policji w Skokach, Komendą Powiatową Policji w Wągrowcu, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy Domowej w Skokach w sprawach dotyczących procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.
 5. Prowadzenie współpracy z w obszarze korzystania przez osoby uzależnione z terapii uzależnień z Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie, Zakładem Uzależnień w Charcicach oraz innymi placówkami świadczącymi usługi w tym zakresie:
 6. Wspomaganie działalności grupy samopomocowej AA „Mariola” w Skokach.
 7. Prowadzenie współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skokach w zakresie udzielania pomocy psychospołecznej i socjalnej osobom uzależnionym.
 8. Rozpowszechnianie informacji o prowadzonej działalności psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej, wspierającej, edukacyjnej itp. przez media lokalne, ulotki, tablice ogłoszeniowe itp.
Sfinansowanie druku informatora o miejscach pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób doznających przemocy domowej i dla sprawców przemocy.
 9. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej.
 10. Udzielanie pomocy finansowej Gminie Piła prowadzącej na rzecz nietrzeźwych mieszkańców z Miasta i Gminy Skoki działań interwencyjno - profilaktyczno – edukacyjnych obejmujące motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz informujących osoby pijące szkodliwie i ryzykownie o istocie uzależnienia.
 11. Zakup materiałów edukacyjnych dla osób uzależnionych.

II. Zadania w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Wspomaganie działalności grup wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy domowej.
2. Organizowanie i finansowanie wypoczynku (np. letniego, zimowego) dzieciom pochodzącym z rodzin należących do grup tzw. ryzyka.
3. Finansowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych przeznaczonych dla dzieci z rodzin pozostających w kryzysie i należących do grup tzw. ryzyka w świetlicy działającej na terenie Skoków i w świetlicach wiejskich m.in. poprzez:
 - a) finansowanie pracy wychowawców i innych osób prowadzących zajęcia,
 - b) zakup materiałów do prowadzenia zajęć z dziećmi, środków do utrzymania w czystości pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia itp.
4. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej. Finansowanie w tym zakresie m. in.:
 - a) poradnictwa, konsultacji, działań edukacyjnych i działań wspierających skierowanych do osób uzależnionych, członków rodzin z problemami uzależnień i przemocy domowej itp.
 - b) prac pomocniczych,
 - c) doposażenia lokalu, w którym działa Punkt w niezbędny sprzęt biurowy, komputerowy, wyposażenia wnętrz, naczynia, materiały edukacyjne np. czasopisma, plakaty, ulotki, broszury, filmy, środki czystości itp.
5. Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych do wykorzystania w grupach wsparcia oraz przez instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy domowej.
6. Wzmocnienie działań służących zwiększeniu aktywności przedstawicieli policji, pracowników socjalnych, oświaty, służby zdrowia i innych grup społecznych na rzecz ochrony rodzin przed alkoholizmem i przemocą m. in. poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, narad, debat, seminariów, konferencji itp.
7. Finansowanie szkoleń i dofinansowywanie kursów osobom pracującym z dziećmi z grup tzw. ryzyka w zakresie zdobywania kwalifikacji i umiejętności przydatnych w pracy zawodowej.
8. Współdziałanie ze strukturami policji, pomocy społecznej, sądami, prokuraturami, zespołem interdyscyplinarnym itd. w zakresie wdrażania procedury „Niebieska Karta”.

III. Zadania w obszarze prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym organizowania i prowadzenia zajęć promujących zdrowy styl życia, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych:

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, policji, kuratorów, samorządowców, członków GKRPA, służby zdrowia i pracowników innych służb społecznych w zakresie zdobywania wiedzy na temat uzależnień i przemocy oraz kwalifikacji niezbędnych do organizowania i prowadzenia działań profilaktyczno – wychowawczych i korekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży.

2. Finansowanie programów i działań edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców oraz materiałów edukacyjnych do realizacji zajęć.
3. Dofinansowywanie działalności organizacji i instytucji podejmujących działania promujące zdrowy styl życia wśród społeczności lokalnej m. in. poprzez: organizację środowiskowych programów profilaktycznych, imprez o charakterze prewencyjnym, przedsięwzięć trzeźwościowych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych połączonych z profilaktyką uzależnień i przemocy domowej, debat w lokalnych mediach, itp.
4. Organizowanie i finansowanie kampanii profilaktyczno – edukacyjnych.
5. Dofinansowanie szkolnych dni profilaktyki.
6. Finansowanie lub dofinansowywanie działań zmierzających do organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży – tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od sięgania po środki psychoaktywne i rozwija czynniki ochronne (zajęcia pozalekcyjne, konkursy, festyny, przeglądy, koncerty itp.)
7. Podejmowanie zadań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscu publicznym.
8. Prowadzenie i finansowanie działań na rzecz dożywiania dzieci z rodzin pozostających w kryzysie i należących do grup tzw. ryzyka prowadzonych w świetlicy w Skokach i świetlicach wiejskich.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu.

IV. Zadania w zakresie prowadzenia działań związanych z wydawaniem i cofaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

1. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach wniosków dotyczących uzyskiwania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odnośnie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej Gminy Skoki.
2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach kontroli punktów sprzedaży w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim).

V. Zadania w obszarze wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

1. Podejmowanie współpracy z:
 - a) Stowarzyszeniem Wspierania Dziecka i Rodziny „Alia” w Antoniewie,
 - b) Stowarzyszeniem Edukacyjnym „Tęcza” w Jabłkowie
 - c) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skokach,
 - d) Komisariatem Policji w Skokach,
 - e) szkołami, przedszkolami i placówkami oświatowymi
 - f) oraz innymi organizacjami i instytucjaminp. w zakresie udzielania pomocy merytorycznej czy finansowania lub dofinansowania wybranych działań.

VI. Organizowanie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach oraz Gminnego Koordynatora ds. Uzależnień poprzez:

1. Zapewnienie warunków lokalowych, sprzętowych i materiałowo – technicznych do działalności (zakup materiałów i akcesoriów biurowych oraz komputerowych niezbędnych do prowadzenia działalności Gminnego Koordynatora ds. Uzależnień i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).
2. Określenie członkom komisji za udział w jej w pracach zryczałtowanego wynagrodzenia w wysokości 400, – zł brutto miesięcznie, a przewodniczącemu komisji i jej sekretarzowi 550,- zł brutto miesięcznie.
Podstawą wypłacenia należności jest obecność członka komisji na posiedzeniu potwierdzona podpisem na liście obecności z poszczególnych posiedzeń.
W przypadku nieobecności członka komisji na posiedzeniu, wynagrodzenie umniejsza się proporcjonalnie do ilości posiedzeń odbytych w danym miesiącu.
3. Ponadto członkowie Komisji otrzymują 50,- zł brutto za:
 - za każdą kontrolę punktu sprzedaży,
 - za każdorazowe reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach przez nią Inicjowanych.
4. Członek Komisji wytypowany do uczestniczenia z jej ramienia w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej otrzyma dodatkowo za swoją miesięczną pracę 100,-zł brutto.
5. Finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje członków komisji i koordynatora organizowanych przez różne instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz konferencji i szkoleń przez komisję lub koordynatora organizowanych.
6. Zapewnienie zwrotu kosztów podróży w związku z wykonywaniem zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz obowiązujących w tym zakresie ustaw na zasadach określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167).

VII. Zadania związane z diagnozowaniem środowiska lokalnego w zakresie występujących w nim problemów alkoholowych:

1. Analiza problemów alkoholowych występujących na terenie Miasta i Gminy Skoki m.in. na podstawie danych uzyskanych z instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów zdrowotnych i społecznych na tym terenie.

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z alkoholem oraz poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska alkoholizmu, podejmowanych przez jego członków zachowań ryzykownych może stanowić podstawy do planowania działań profilaktycznych, interwencyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych oraz przesłanki do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie i ewaluacja Programu na terenie Gminy Skoki odbywać się będzie we współpracy i na podstawie informacji pozyskanych od instytucji i organizacji działających w obszarze problematyki związanej z realizacją zadań w nim ujętych. Polegać będzie na:

- 1) zbieraniu danych statystycznych
- 2) prowadzeniu badań ankietowych dotyczących skali zjawiska
- 3) analizie uzyskanych danych, opracowaniu wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Wskaźniki monitoringu to m.in.:

- a) liczba osób zgłoszonych do GKRPA jako nadużywające alkoholu,
- b) liczba spraw kierowanych do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- c) liczba wniosków kierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- d) liczba osób objętych terapią,
- e) liczba osób objętych działaniami pomocowymi,
- f) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- g) liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych i liczba osób w nich uczestnicząca,
- h) liczba osób korzystających z usług specjalistycznych w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym,
- i) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych m.in. w świetlicach,
- j) liczba kontroli i skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości o przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- k) liczba zakupionych i rozprowadzonych materiałów edukacyjnych,
- l) liczba prowadzonych kampanii edukacyjno – profilaktycznych.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki

Zbigniew Kujawa